

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla Dr. Martin Zoltán ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **kk. I.rendű felperes neve** I. r., **kk. II.rendű felperes neve** II. r. és **II.rendű felperes neve** III. r. (felperesek címe) felpereseknek - a Dr. Polecsák Mária ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében - amely perbe a Dr. Hadnagy Emese ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperesi beavatkozó (alperesi beavatkozó címe.) beavatkozott - a Baranya Megyei Bíróság 2008. március 05. napján kelt 11.P.20.488/2007/35. számú ítélete és a Baranya Megyei Bíróság 2008. április 28. napján kelt 11.P.20.488/2007/41. számú kiegészítő ítélete ellen az alperes által 37. és 43. sorszámon előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, mellőzi a felperesek javára megítélt nem vagyoni kártérítés után az alperesek késedelmi kamat fizetésére kötelezését.

Az alperes által fizetendő elsőfokú perköltség ÁFA-val együttes összegét az I. és II. r. felperesek vonatkozásában személyenként 458.700-458.700 (négy százötvennyolcezer-hétszáz - négy százötvennyolcezer-hétszáz) forintra, a III. r. felperes vonatkozásában 404.000 (négy száznégyezer) forintra leszállítja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül I. és II. r. felpereseknek személyenként 120.000-120.000 (egyszázhuszezer - egyszázhuszezer) forint, míg a III. r. felperesnek 90.000 (kilencvenezer) forint ÁFA-t is magában foglaló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A P.-i Városi Bíróság 15.P.20.189/2005/37. számú ítéletével megállapította, hogy az alperest a jelen per III. r. felperesének házastársa, B. G. 2003. május 20-án bekövetkezett halálával okozati összefüggésben kártérítési felelősség terheli. A B. Megyei Bíróság 3.Pf.21.527/2006/5. számú jogerős közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyta. A III. r. felperes ezt követően a keresetét felemelte, a P.-i Városi Bíróság hatáskör hiányában a keresetlevelet a B. Megyei Bírósághoz tette át. A B. Megyei Bíróság az I. és II. r. felperesek által kártérítés megfizetése iránt az alperessel szemben előterjesztett kereset folytán indult perhez egyesítette a III. r. felperes és az alperes között folyamatban lévő kártérítési pert. Az I. és II. r. felperesek keresetükben 6.000.000-6.000.000 forint, a III. r. felperes módosított keresetében 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítést, továbbá 2003. május 20-tól hátralékos és folyamatos jövedelempótló járadék és perköltség megfizetésére kérték az alperes marasztalását.

Az alperes a P.-i Városi Bíróság 15.P.20.189/2005/37. számú jogerős közbenső ítélete alapján a kártérítés jogalapját valamennyi felperes vonatkozásában elismerte, nem vitatta továbbá a felperesek jövedelempótló járadék címén előterjesztett kereseti kérelmeinek jogalapját, számítási módját és összegszerűségét sem.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. és II. r. felpereseknek személyenként 6.000.000-6.000.000, a III. r. felperesnek 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítést, és annak 2003. május 20-tól a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatát.

Kötelezte továbbá az alperest hátralékos jövedelempótló járadék címén az I. és II. r. felperes részére személyenként

- 2003. május 20-tól 2003. május 30-ig 2.190,
 - 2003. június 1-től 2003. december 31-ig 45.983,
 - 2004. január 1-től 2004. december 31-ig 197.880,
 - 2005. január 1-től 2005. december 31-ig 199.800,
 - 2006. január 1-től 2006. december 31-ig 239.148,
 - 2008. január 1-től 2008. március 31-ig 43.374 forint és annak a középидőtlő járó törvényes késedelmi kamatai, továbbá
 - 2008. április 1-től havonta előre havi 14.458 Ft jövedelempótló járadék,
- a III. r. felperes részére 2003. május 20-tól 2008. március 30-ig terjedő időre lejárt és 2008. április 1-től kezdődően havonta előre havi 6.704 Ft folyamatos kártérítési járadék megfizetésére.

Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizesse meg a III. r. felperesnek vagyoni kártérítés címén a temetési költségeket és annak részösszegei kifizetéstől járó törvényes késedelmi kamatát.

Kötelezte az alperest 269.718 Ft állam által előlegezett szakértői költség viselésére, valamint az I. és II. r. felperesnek egyenként 767.350 Ft + ÁFA, a III. r. felperesnek 658.448 Ft + ÁFA elsőfokú perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása során figyelembe vette a perben beszerzett igazságügyi pszichológus szakértői vélemény

megállapításai alapján a káreseménnyel összefüggésben a felperesek pszichés állapotában bekövetkezett hátrányos következmények miatt a felperesek egészséghez való személyhez fűződő jogainak, továbbá az Alkotmány 15.§-ban védett család intézményének, illetőleg a teljes családban éléshez fűződő személyiségi jognak a közeli hozzátartozó elvesztése miatti jelentős - és külön bizonyítást nem igénylő köztudomású ténynek tekinthető - sérelmét.

A jövedelempótló járadék lejárt és folyamatos összegét az I. és II. r. felperesek tekintetében néhai B. G. halálától, 2003. május 20-tól kezdődően akként számította ki, hogy a néhai és a III. r. felperes munkáltatójától beszerezett igazolások alapján megállapította a felperesi család teljes jövedelmét. Ennek 30%-át számította egy gyermekre jutónak. Figyelembe vette a 2003. május 20-tól az I. és II. r. felperesek részére az M. Zrt. Nyugdíjigazgatósága részéről folyósított árvaellátás összegét és a III. r. felperes jövedelmét, amely alapján megállapította, hogy az I. és a II. r. felperesek édesapjuk életben létéhez képest havonta az egyes években milyen összegű jövedelemtől estek el. Az alperes a jövedelempótló járadékszámítás módját és összezszerűségét a perben nem vitatta. Az elsőfokú ítélet rendelkező részéből azonban kimaradt a 2006. január 1-től 2006. december 31-ig terjedő időre az I. és II. r. felperesek tekintetében megállapított hátralékos jövedelempótló járadék után járó késedelmi kamatban történő marasztalás, illetőleg a 2007. január 1-től december 31-ig járó lejárt hátralékos összeg feltüntetése. E tekintetben hozott 41. sorszámon kiegészítő ítéletet az elsőfokú bíróság 2008. április 28-án, amellyel az I. és II. r. felperesek részére megítélt jövedelempótló járadék tekintetében a 2006. január 1-től 2006. december 31-ig terjedő időre 239.148 forint hátralékos járadéknak 2006. július 1-től járó törvényes késedelmi kamatai, továbbá a 2007. január 1-től 2007. december 31-ig terjedő időre további 173.496,- Ft lejárt jövedelempótló járadék és az elsőfokú ítélet szerinti kamatai megfizetésére is kötelezte.

Az elsőfokú perköltség összegét a felperesek, és az őket képviselő ügyvéd között létrejött megbízási szerződés alapján állapította meg. A felperesek teljes pernyertességére tekintettel marasztalta az alperest a megbízási szerződésben kikötött megbízási díjból igényelt 10%, továbbá a megbízási szerződésben szereplő beadványok díjaként felszámított „készkiadás” tekintetében felperesenként 150.000 Ft, összesen 450.000 Ft, és mindezek után ÁFA megfizetésére.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a felperesek részére megítélt nem vagyoni kártérítést személyenként 2.000.000,- Ft-ra történő leszállítását kérte, mert álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés jelentős mértékben eltúlzott. Másodlagosan kérte a nem vagyoni kártérítés összege után az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettségének mellőzését, kifejtve, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított mértékű nem vagyoni kártérítés az ítélelhozatalkori ár-és értékviszonyoknak felel meg.

Külön is támadta a felperesek és jogi képviselőjük között létrejött megállapodás alapján meghatározott perköltség összegét, mert álláspontja szerint az jelentős mértékben eltúlzott és a kifejtett ügyvédi munka mennyiségével nem áll arányban.

Fellebbezésében az alperes a kiegészítő ítéletben megállapított kamatfizetési időpontot, illetőleg a 173.496,- Ft hátralékos jövedelempótló járadék megállapítását is sérelmezte azzal, hogy e tekintetben az elsőfokú ítélet indokolást nem tartalmaz.

A felperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Hivatkoztak arra, hogy a megítélt nem vagyoni kártérítés összege nem tekinthető eltúlzottnak, hiszen a felpereseket a káreseménnyel összefüggésben olyan sérelem érte, amelybe az egész család belerokkant, amely pótolhatatlan, helyreállíthatatlan veszteséget jelent számukra.

A perköltséget támadó fellebbezéssel összefüggésben arra utalt, hogy a 10%-os sikerdíj kikötés bonyolult jogi megítélésű, elhúzódó ügyekben nem tekinthető eltúlzott mértékűnek a kialakult bírói gyakorlat szerint.

A kiegészítő ítélet elleni fellebbezéssel összefüggésben az elsőfokú ítélet indokolásában kifejtettekre utalt.

A fellebbezés részben az alábbiak szerint alapos:

A felpereseket hozzátartozójuk elvesztésével nem vagyoni károsodás érte, amely vagyoni mércével mérhetetlen, így a polgári jogi védelem módja - a kártérítés - a sérelemhez képest valójában inadekvát. A nem vagyoni károknak pénzbeli egyenértékük voltaképpen nincs, így azok szoros értelemben vett megítéléséről nem is lehet szó. A pénzbeli kártérítésnek a nem vagyoni károknál az a funkciója, hogy az elszenvedett sérelem hozzávetőleges kiegyensúlyozásáról olyan vagyoni szolgáltatás nyújtásával gondoskodjék, amely az elszenvedett sérelemmel körülbelül egyenértékű, más nemű előnyt nyújt. A bíróságnak a nem vagyoni kártérítés összegének meghatározásánál arra kell törekednie, hogy a károkozás idején fennállott értékviszonyoknak és a hasonló ügyekben a nem vagyoni kártérítés összegszerűségének meghatározása során kialakult ítélkezési gyakorlatnak megfelelő olyan mértékű pénzbeli ellentételezést állapítson meg, amely alkalmas a károsultak által elszenvedett károsodás megközelítő kompenzálására.

Az elsőfokú bíróság helyesen vette figyelembe a felpereseket ért hátrányos hatásokat és azokat kellő súllyal értékelte is, azonban a másodfokú bíróság megítélése szerint nem volt kellő mértékben tekintettel a nem vagyoni kártérítések összegszerűségének meghatározása során kialakult ítélkezési gyakorlatra. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ezért az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összegszerűsége nem a káresemény tényleges bekövetkezésakor fennállott, hanem az ítélelhozatali ár-és értékviszonyokat tükrözi, a felpereseket ért nem vagyoni hátrányok jelenlegi értékviszonyok mellett történő kompenzálására alkalmas, ezért a vagylagosan előterjesztett másodlagos fellebbezési kérelmet találva alaposnak az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján fellebbezett részében részben megváltoztatva a másodfokú bíróság mellőzte az alperes késedelmi kamatfizetésére kötelezését.

A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdése értelmében a fél pernyertessége esetére igényelheti, hogy részére a bíróság az ügyvéd munkadíjának és készkiadásainak címén kötelezze a pervesztes felet

a) a fél és a képviselő között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díj, valamint

b) a fél által képviselője részére költségtérítésként megfizetett indokolt készkiadások együttes összegének megfizetésére.

A 2.§ (2) bekezdése értelmében az (1) bekezdés alapján megállapított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a pertárgy értékével, vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a felperesek és jogi képviselőjük között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött díjazás alapján a beadványok tekintetében 450.000,- Ft „készkiadást” ítélt meg, amelyet a felperesek között harmadolt, így személyenként e tekintetben 150.000,- Ft díjazást állapított meg. Ezen felül a megbízási szerződésben szereplő sikerdíj címén a teljes pernyertességre tekintettel az I. r. felperes vonatkozásában 6.193.493,- Ft-os pertárgyérték után 10%-os sikerdíjjal számolva 617.350,- Ft, a II. r. felperes vonatkozásában ugyanennyi, míg a III. r. felperes esetében 5.080.488,- Ft-os pertárgyérték után 508.448,- Ft elsőfokú perköltséget ítélt meg. Mindehhez - tekintettel arra, hogy a felperesek jogi képviselője ÁFA körbe tartozik - az alperes megítélt munkadíj után ÁFA megfizetésére is kötelezte.

A kialakult bírói gyakorlat szerint, amennyiben a megbízási szerződés a megbízási díj tekintetében az ÁFA összegét külön nem nevesíti, úgy a kikötött megbízási díj összegét ÁFA-t is magában foglaló összegnek kell tekinteni. Miután a felperesek és jogi képviselőjük között létrejött megbízási szerződés ilyen kikötést nem tartalmaz, ezért tévedett az elsőfokú bíróság amikor a megbízási szerződés alapján megállapított megbízási díjat ÁFA-val növelt összegben határozta meg, ezért a másodfokú bíróság mellőzte az alperesnek a megállapított munkadíjak után további ÁFA fizetésére kötelezését.

Ezen túlmenően a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a perbeli jogvita nem tekinthető különösen bonyolult jogkérdésnek, annak megítélése mind a jogalap tekintetében, mind az összecszerűséget alátámasztó bizonyítékok körében szakértői bizonyításon alapult. Értékelte azt a körülményt is a másodfokú bíróság, hogy az I. és II. r. felperesek tekintetében, de a III. r. felperes tekintetében sem kellett elkülönülő ügyvédi tevékenységet kifejtteni a perben, figyelemmel arra, hogy a felperesek által előterjesztett keresetek elbírálásához ugyanazon eljárási cselekmények egyazon perben egyszerre merültek fel.

Értékelte továbbá a másodfokú bíróság azt a körülményt is, hogy a felperesek és a jogi képviselőjük között létrejött megbízási szerződésben készkiadásként nevesített tételek gyakorlatilag elvégzett ügyvédi tevékenységek utáni munkadíjat takarnak, így mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság által megítélt 10%-os sikerdíjat mindhárom felperes tekintetében 5%-os mértékűre mérsékelte, a fejenként

megállapított 150.000,- Ft-os tételesen elszámolt munkadíj érintetlenül hagyása mellett.

A kiegészítő ítélet ellen előterjesztett fellebbezés alaptalan, mert az elsőfokú ítélet kiegészítése gyakorlatilag adminisztrációs tévedés miatt vált szükségessé, a kiegészítés alapjául felhozott indokokat az elsőfokú (35. sorszámú) ítélet 7. o. 3. bekezdése és 11. o. 3. bekezdése tartalmazza, amelyeket érdemben az alperes maga sem vitatott.

Az I. és II. r. felperes tekintetében a fellebbezési pertárgyérték 4.000.000-4.000.000, a III. r. felperes tekintetében 3.000.000,- Ft volt. A másodfokú eljárásban a felperesek teljes egészében pernyertesek lettek, ezért az alperes a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles a felperesek részére másodfokú perköltség fizetésére. A felperes és jogi képviselőjük között létrejött megbízási szerződés a másodfokú eljárás tekintetében rendelkezést nem tartalmazott, ezért a másodfokú bíróság a másodfokú eljárásban az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése, továbbá a 4/A.§ (1) bekezdése alapján állapította meg.

Az alperes illetékmentessége folytán a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Pécs, 2008. november 18.

Dr. Fekete Bálint s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Ildikó s.k. bíró